

Ուստի ինչո՞ւ հասարակաց
Խոպառ մերժեմ ըրած հայցուած.
Ինչո՞ւ խեղճին շիլճն արտասուաց
Ըստ քը սրբեմ իբր հայր գթած ...:

Ուստի ալ դու ասվիկար մարդ
Ճանշիքի բարիքն որ ունիս արդ
Տրեխն հովուին առ օրինակ
Եթէ նախկին վիճակդ անարդ ։

Յ. Ա. Կէօմիւկչեան

Յաջոր թուով խոսքացած նամակը ահա
կէ հայութավիճն ։

ՆԵՐԵԿ ՊԵՏՐՈՎԻՆ

ՅՕԴՈՒԱԾ

Արդարեւ շատ քաջրէր ինձ պան
դիմութեան մէջ մեր հայրենակից
ներին հետ գոնէ զուուցելով արդիւ
նալից նիւթերի վրայ միսիթարութիւն
գտնել: Եւ ահա այս մասին Գերք Ոի
մէօն հայիսկովոսը, երբ բարեհաճիլ էր
չնորհ բերիլ այս տեղ, մի ամենայսր
մար միջոց տուաւ, պատուիրելով թէ՝
երդենապէս պատուական « Այս ո
ամսագրի թերթերում ցանկալի կը լիւ
նին բովանդակելու զանազան, մեր
վիճակին յարմար նիւթեր, որոնք առ
հասարակ կը բովական լեզուներից
պարտաւորեցայ քաղէլ կամ թարգմա
նել, ինչպէս Գերմանիբէնից այս հե
տեւեալ նիւթը գործաւորների հարցի
վրայ, որ մեծ շաբէ առիլ և առնում
օր ըստ օրէ: Ուրեմն իննդրումեմ ներ
կայացնել, եթէ բարեհաճիք (1) Այն պար
ամսագրի թերթերով նամակիս հետ

առ այժմ այս հետեւեալ նիւթը մեր
հայրենակիցներին :

Իմանի ի մատքրութեանը մանրիմ
բարեկամ. Մինաք Տ. Գ. Մկրտչեանց.
Վերին—Ագուլցի:

Ո էճ դրամագլույ և գործաւորութեալ հջ.

Այս տարաւայ սկզբից սկսած՝ Կերա
մանացւոց ընկերական յարակցութիւն
ներում մի բոլորովին նշանաւոր յեզա
փոխաւթիւն ելաւ, որի ազդեցութիւն
ոով բազմացան գործատունները և ա
ռաջ գնացին: Որանից անմիջապէս այն
հետեւեցաւ, որ մի կողմանէ դրամն
գլուխը քիչ ձեռք մնաւ. և աշխատան
քի համար գործ գրուեցաւ, միւս կողը
մանէ դրամագլույ մեծ զօրութիւնը
ճնշեց ձեռագործների վիճակը և գոր
ծաւորների մեծ մեծ խումբը կենդրու
նացրեց արհետուագործութեան մի մի
կետերում: Այս հակադրութիւնը այ
ժըմ անտեղն է հասիլ, որ այսօրուայ
օրը քաղաքական հասարակութեան
մէջ, այսպէս ասել գեռ միայն երկու
գասակարգ կայ, որոնցից մինը փար
թամաւթեան մէջ հրձւում է, այն ինչ
միւսը այնչափ աշխատում է, որ կա
րուղնայ մարդու արժանաւորութեա
նը համեմատ ասպիկ: Այս երկու դա
սակարգը կազմում էն կալուանասէրե
րը և գործաւորները: Այս խիստ հա
կադրութիւնը դրամագլույ և գործա

(1) Առ այժմ ներկայ յօդուածը՝ անփոփոխ հրա
առարկերով Ախոնի խմագրութիւնը կը յուսայ, որ
Պ. Մկրտչեանցը պատճենեւաւ առանել ընտափ միան
դամայն մեր ազգի կարուութեանցը. համապատաս
խան յօդուածներ կը իրէ:

ւորութեան մէջ այնպիսի վէճ բացրա-
րաւ , որ նոր ժամանակներս աւելի
մէծանալով , սկսում է տէրութեան
միութեանը սպառնալ : Այս պատճա-
ռով այս սեղ այս հորդը առաջ է գու-
լիս թէ ինչպէս յարաբերութեամ տէրու-
թեան իշխանութիւնը , որէնասաւու-
թիւնը գործաւորները արդիւնքի հետո
Ուեցաց թէ մնաք կամենանք այսուեղ
մի քանի խօսքերավ այս մեծ խնդիրը
լուծիլ , քանի որ այս տարւոյ ամենա-
մեծ մասնաշնչերը իրանց պատճութիւնը
մինչեւ այժմ զուր կրթեցին պրա վրայց
Այսէի մեր գիտաւորութիւնն է միայն
զանազան ընկերական ձեւերը ներկա-
յացնիլ , պանք ժամանակիս ընթացքին
մէջ կազմուիլին , և վերջը այն կեալ
նկարագրիլու որի վերայ , մեր հայեաց
քով , աէրսաթեան կառավարաւթիւնը
գործաւորներու հարցի գէմու գէմ
կանգնելու է : Ահա այս հետեւութիւնը
ձեւերն են զանազանելու :

Ի յշխու՞ :

ԺԵՄՄԵԼԿԵԳՐԸՆԻՒՅՆԵՐ

ՍՊԸՆ ԱՐՄՈՅ ՄԱԶ ՊԱՏԱՀԱԾ ԱԽՑՔԵՐԸ

12 Վզէքսանդրիս մեր արգայ թղթա-
կիցը կը ծանուցանէ ազգային բարե-
խամամ վարչութեան կողմանէ Ա. Ամռ-
ուցա սեպհական կարուածոց արդար
խնդրոյն քննութեան համար խրկուած
վասպութական աշխարհին բարեխամամ
Վալնորդ , և միաբանութեանս կող-
մանէ երեսփոխան կարգուած . Գեր .
Տ.Տ. Ինաստիոն և Ամէսն Արբազան
Արք Ղափսկապունք խաղաղութեամբ
ժամաներ են յիշեալ նաև հանգիստը
և արժանաւոր պատուավ հիւրլնկալսաւած
են ազգայնոց կողմանէ :

Այս ծանրակշա խնդրոյն վերայ

մինչ ցարդ միաբանաւթեանս յարգած
լութիւնը ազդային բարեխամամ՝ Ապր-
չութեան արդարուցի դատողութեանը
մասին էր և նկատելով թէ անշուշտ
վախճան մի պիսի տայ . և մանաւանդ
ազգային լուսպրաց ուննց ձշմարտու-
թիւնը քաջ ձնանաշնչը ըստ դիտու-
գութիւննին էր , որ զմեզ հարկադրեց
լուալ ժամ մի , տեսնելու հետեւու-
թիւնը . Այսուանս թիւնն գոհէ է Այ-
սուին վարչութեան ըրած ընտրու-
թեանը , այն է Գեր . Իգնատիոն Ար-
բազան Արք Ղափսկապոսի նման բա-
րեբարյա և քաղաքագէտ անձ մի այս-
պիսի խնդրոյ մի քննիչ ու իրաւարար
կարգելուն , և նորին Արբազնութիւ-
նը ալ անշուշտ գիտէ իւր պաշտօնը
որ մահու և կենաց խնդիր մի է : Առ-
աջմէ այսպիսի միայն կը խօսիմք և կը ս-
պասեմք ժամանակին տալիք պաղցին :

17 Կարսի նախկին առաջնորդ Գեր .
Տ. Յովհաննէս Արբազան Արք Ղափս-
կապոս Ուշուունի սնօրինական Ա. տե-
ղեաց ուխտ մասուցանելու նպաստա-
կաւ հասաւ ՚ի սուրբ Ամուսն . Ամեն .
Ա. Հայրը լսելով նորս գալուստը ընդ-
յունած մի վարդապետ և մի Ղափսկի
խրկեց ՚ի պատուիւ :

18 Եհայի գմբազդ հրեայ մի գի-
շերը քունը կլուխը գուրս ենելուն
անգիտաւթեամբ զրչեզի մի (սարնիձ)
մէջ լինալով անմիջապես ըրաւացգ խեղ-
գուեցաւ : Ահա անգութեան մի
արդիւնք . քանին ներ այսպիսի յանկար-
ծածնէ զոհեր են իրենց կեանդը . ան-
զգուշութիւնն մի , զըհորցն և այն բե-
րաններն չգոցել , և ոչինչ առիթով մի
կեանք մի տալ . և եթէ միջիմարուե-
լու առիթ մի ունենալ , ըստ հեթանը
սական մոլար գալափարաց , Բնէ ըս-
նենք ճակատագիրն այսպէս է եղեր .
Ով տպիտութիւն՝ մինչև ցերը քու-
սեւաթոյր քողդ մարդկային ազգի վե-